Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 241. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ГРУДНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, DECEMBER 9, 1976 No. 241. VOL. LXXXIII

УНС ПРОГОЛОШУЄ ГРУДЕНЬ МІСЯЦЕМ ПРИЄДНАННЯ В ЧЛЕНИ МОЛОДІ, ДАЄ НА ЦЕ НАЙКРАЩУ НАГОДУ

Джерзі Сіті. — Мавши на увазі потребу дальшої розбудови нашого зорганізованого життя та дальшого скріплення наших людських ресурсів для великих завдань і цілей та, зокрема, мавши на увазі потребу й необхідність включити в цей наш розвиток уже наші нові покоління вже від дитинства, Український Народний Союз проголосив грудень цього року місяцем приєднання в ряди його членства нашої дітвори і молоді, сторонючи на це найкращі умови і передумови.

У цій справі саме тепер висилається на адреси всіх передплатників „Свободи" окреме звернення головного організатора Степана Гавриша до всіх тих передплатників і читачів, які мають дітей чи внуків, пропонуючи їм для тих їхніх дітей чи внуків найвартісніший, бо тривалий різдвяний подарунок: членство в УНСоюзі на спеціяльних і вимкових корисних умовах. Вони подані в загальному листі-зверненні, висланому на адреси всіх передплатників „Свободи" та в якому сказано:

Високоповажані Пані й Панове!

У цьому році ми відзначили 200-ліття Американської Незалежности і 100-ліття поселення українців в Америці.

З нагоди цих ювілейних святкувань Український Народний Союз, як найстарша українська установа у вільному світі, проголошує, для дальшої її розбудови, **місяць грудень 1976 року місяцем приєднання молоді в ряди УНС.**

З тієї нагоди всі діти у віці від 6 тижнів до 15-го року життя, які в часі від 1-го до 31-го грудня ц.р. будуть забезпечені одною із 4-ох кляс нашого забезпечення (P-20, P-65, E-65, T-16) на суму $3,000, другі $3,000 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОДЕРЖАТЬ БЕЗПЛАТНО НА ПОВНИЙ 1977 РІК.

Після одного року належить платити вкладку за $6,000 забезпечення і власник такої грамоти одержить повну дивіденду від суми $6,000. Але коли б хто, скориставши з цієї акції, не міг дальше платити вкладки від суми $6,000, може змінити суму забезпечення грамоти на $3,000.

Дорогі Родичі, Шановні Бабуні та Дідуні! Використайте цю небувалу нагоду і подаруйте Вашим дітям чи внукам під ялинку забезпечення в Українському Народнім Союзі. Запишіть їх у члени нашої організації, а цим заохотите їх залишитися, як виростуть, активними членами нашої громади.

У прилозі залучуємо аплікацію для дитини, яку просимо виповнити і повернути нам.

гол. організатор
Степан Гавриш

На звороті цього листа-звернення подані подробиці згаданих у листі кляс забезпечення дітей у віці від народження до 15-го року життя та висоту вкладок, що їх побирається за таке забезпечення відповідно до віку забезпеченої дитини. За будь-якими додатковими вясненнями в цій справі належить звертатися листом чи телефоном до Головної Канцелярії УНС, адреса і числа телефонів якої подані на висланих листах, як і в кожному числі „Свободи".

Головний Екзекутивний Комітет сподівається, що наші громадяни масово скористають з цієї нагоди, щоб забезпечити своїх дітей чи внуків в УНСоюзі на найкращих умовах, як також зробити цей винятковий, бо дуже корисний і тривалий різдвяний подарунок дітям своїх кревних чи приятелів, тривало зв'язуючи їх цим з українською громадою та її високими ідеалами.

Кіссінджер запевняє НАТО про дальшу підтримку ЗСА

Брюссель. — Державний секретар Генрі Кіссінджер, який прибув сюди на наради міністрів закордонних справ держав Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), в четвер, 9-го грудня, має прочитати на пленарній сесії заяву новообраного президента Джіммі Картера, що ЗСА далі всіми можливими способами підтримуватимуть НАТО. Хоча не передбачується, що на цих нарадах западуть будь-які важливі рішення, то поїздка Кіссінджера має на меті заспокоїти західньоевропейських союзників ЗСА, що новий уряд Джіммі Картера не послабить своєї підтримки для НАТО.

В Брюсселі також тепер проходять наради міністрів оборони держав НАТО. Секретар оборони ЗСА, Доналд Рамсфелдт, поінформував своїх західньоевропейських колеґ про новоодержані докази, що СССР продовжує поспішно скріплювати свою мілітарну силу. Американська делеґація стараттиметься переконати европейських членів НАТО, щоб не зменшували своїх оборонних бюджетів.

Венс відбув нараду з Кіссінджером

Вашінґтон. — Сайрус Венс, якого новообраний президент Джіммі Картер найменував на свого державного секретаря, у понеділок, 6-го грудня, відбув першу нараду з теперішнім секретарем Генрі Кіссінджером. Венс сказав, що він „не вагатиметься користуватися великим досвідом Кіссінджера", якщо настала б така потреба. Натомість Кіссінджер ще раз заявив, що Венс буде знаменитим державним секретарем" і обіцяв йому будь-яку допомогу під час „преходового періоду" і пізніше. Венс плянує відбути зустріч з італійським прем'єром Джулійо Андреотті, який тепер відвідує Вашінґтон, а Кіссінджер у вівторок мав відлетіти до Брюсселю на нараде мініс- Брюсселю на наради міністрів держав НАТО.

Італійський прем'єр відбув нараду з Мондейлом

Вашінґтон. — Прем'єр-міністер Італії, Джуліо Андреотті, який прибув сюди на триденну візиту, під час другого дня своїх відвідин столиці, у вівторок, 7-го грудня, відбув нараду з новообраним віцепрезидентом Волтером Мондейлом, кількома членами Конґресу та з трьома економістами в уряді президента Джералда Форда. Після нарад, достовірні джерела повідомили, що заходи, введені урядом Андреотті, мають всі можливості розв'язати економічні та фінансові проблеми Італії. Андреотті прибув до Вашінґтону, щоб здобути торговельні кредити та економічну допомогу від Америки. Американські урядовці вказують, що він приїхав до ЗСА в „невигідний час", бо ані уряд президента Форда, який кінчить свою каденцію наступного місяця, ані новообраний президент Джіммі Картер, який ще не перебрав влади, не можуть дати для Андреотті жадних конкретних запевнень.

Вшанують посадника Скоч Плейнсу

Скоч Плейнс, Н.Дж. — Місцевий Відділ УККА цієї п'ятниці, 10-го грудня, вшанує посадника Ноеля Мусяла, який по матері є українського роду, за його віддану службу громаді, за його посвяту справі людських прав і за його заходи в обороні українського народу.

Імпреза, під час якої посадник Мусял одержить грамоту заслуги, відбудеться у 8 год. увечорі в Головній Бібліотеці Скоч Плейнсу. Вступ на імпрезу вільний. Крім перекуски буде також мистецька програма: виступ Українських Бандуристів з Нюарку.

Посадник Мусял, архітект по фаху, народився в Елізабеті, Н.Дж. і був вихований в українському дусі. Студії закінчив в Клемсон університеті і тепер є партнером у архітектурній фірмі Мусял-Гуерра Ко. в Елізабеті. Від 1970-го року мешкає в Скоч Плейнс. В 1974-му році був обраний до Міської Ради, в 1975-му став заступником посадника, а від січня 1976-го є посадником Скоч Плейсу.

Вальдгайм має запевнений перевибір на генерального секретаря ОН

Об'єднані Нації, Н.Й. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй у вівторок, 7-го грудня, схвалила свою підтримку для теперішнього генерального секретаря ОН, д-ра Курта Вальдгайма з Австрії, на другу 5-літню каденцію на тому пості, що є рівнозначним з його переобранням, бо голосування Генеральною Асамблеєю в таких випадках є тільки формальністю.

Курт Вальдгайм

Вальдгайм, який став генеральним секретарем в 1972 році, мав суперника в колишньому мехіканському президенті Луїсі Ечеверрії Альварезі, який представляв себе кандидатом „третього світу". Однак, з уваги на те, що країни „третього світу" були поділені щодо кандидатури, а ЗСА та СССР виявили беззастережну підтримку для Вальдгайма, то Вальдгайм у другому голосуванні здобув 14 із 15-ох голосів. Панама здержалася від голосування на знак солідарности з кандидатом із латино-американської держави. Голосування відбулося на закритій сесії Ради Безпеки.

Після голосування амбасадор ЗСА до ОН, Вілліям Скрентон, заявив, що радіє з висліду і надіється, що друга каденція Курта Вальдгайма буде такою ж успішною, як і перша, додаючи, що провід Вальдгайма дуже важливий для вдержання престижу Об'єднаних Націй. В подібний спосіб висловилися члени совєтської делеґації. Голосування в Генеральній Асамблеї відбудеться правдоподібно ще цього тижня.

Президент Франції на відвідинах у Юґославії

Београд, Юґославія. — Президент Франції Валери Жіскар д'Естен прибув в понеділок, 6-го грудня ц.р. з офіційною візитою до Юґославії і має намір зустрінутись з президентом Тітом, щоб довідатись про його погляд про політичну і економічну будучність держав т. зв. третього світу, між якими Юґославія вважається лідером. Французькі урядові чинники твердять, що Жіскар порушуватиме у розмові з Тітом виключно політичні питання, але обсерватори вважають, що економічні проблеми напевно будуть взяті до уваги, бо президента супроводить у подорожі Андре Россі, міністер для закордонної торгівлі у французькому уряді.

Нові знахідки з часів древнього Києва

Київська „Радянська Україна" інформує, що Інститут археології АН УССР під час дальших розкопок поповнився новими знахідками. В Києві виявлено ротонду. Судячи з характерної кладки і матеріялу, будівлю споруджено в 20-30 роках XII сторіччя. Це ще один важливий доказ, що місто і напередодні татаромонгольської навали продовжувало розвиватись, ставлячи великі кам'яні споруди. Хоча тепер це вже тільки руїни — вони вражають своєю монументальністю. Діяметер ротонди — двадцять метрів, товщина стін — більш як півтора метра.

Недалеко він сьогоднішнього Центрального стадіону в Києві знайдено також залишки сільських будівель, можливо Передслав'я, де, як пишуть літописи, жила дружина князя Володимира Святославича, горда половчанка Рогніда. Всі ці розкопки дають змогу дослідникам краще вивчити економічні і торговельні зв'язки столиці Київської Руси і розв'язати питання, як виглядало в той час і зростало місто, як плянувалися мешкання, і зчасом змінювався їх архітектурний вигляд.

АНГЛІЙСЬКІ ПСИХІЯТРИ ВИСТУПИЛИ В ОБОРОНІ З. КРАСІВСЬКОГО

Лондон (УІС „Смолоскип"). — Створена в Лондоні Організація КАПА — Кампанія Проти Зловживань Психіятрією для Політичних Цілей, виступила в обороні українського поета Зіновія Красівського, розголошуючи його справу в першому випуску свого бюлетеню „Стрейтджакет" (ч. 1, Осінь, 1976 р.).

Згідно з опублікованою інформацією, після п'ятирічного ув'язнення у Владимірській тюрмі, Зіновій Красівський, цілковито ментально здоровий, був визнаний тюремними лікарями, що він має ознаки „легкої шизофренії". Діягноза ця була встановлена на підставі твердження, що Красівський в день виглядає веселий і задоволений, а вночі пише повні трагізму поеми.

Поруч з інформацією про З. Красівського, у бюлетені опубліковано його вірш „Гамлет" у перекладі Річарда МекКена.

Багато інформацій про З. Красівського принесли на Захід два бувші політв'язні в СССР, які разом з ним перебували в психіятричному Інституті ім. Сербського в Москві. Це — Віктор Файнберґ і Вацлав Севрук. В. Файнберґ, який тепер живе в Лондоні, уважає Красівського „надзвичайно яскравою особистістю", в характері якої є „поєднання внутрішньої сили з надзвичайною душевною лагідністю й тактовністю". В тюрмі і психіятричному шпиталі З. Красівський писав вірші. На Захід дісталися „Гамлет", „Карагач", „Перестороґа", „Дон Кіхот", „Трудно відсидіти у тюрмі".

Литовець В. Севрук свідчив, що „Український Національний Фронт", співтворцем якого був З. Красівський, не був законспірованою організацією, а мав широкий контакт з народом. Організація ця ще в 1966 р. плянувала взяти участь у пресконференції у Києві, присвяченій національному питанню в Україні. Коли їй не вдалося взяти такої участи, тоді члени цієї Організації розкидали велику кількість летючок, в яких з'ясовували свій погляд на національне питання в Україні. Після цього З. Красівський був заарештований і разом з іншими засуджений на довгі роки ув'язнення.

В. Севрук твердить, що З. Красівського запроторили до психлікарні за його талант, за його вірші, впливу яких на в'язнів боялася влада.

В. Файнберґ говорить, що „З. Красівський став для нас (цебто в'язнів) найвищим авторитетом із питань етики. Звичайно, коли зустрічаються політв'язні різних переконань, виникає небезпека конфліктів, іноді дуже гострих. Але Зіновій Михайлович приніс до нас етику Владимирської тюрми — із зверненням лише на „ВИ", по-імені й по-батькові, із тією тактовністю, що не дозволяє переходити певної межі".

Завдяки Вікторові Файнберґові і появилася інформація про З. Красівського у першому випуску бюлетеню КАПА „Стрейтджакет".

Організація КАПА — Кампанія Проти Зловживань Психіятрією для Політичних Цілей, повстала 5 вересня 1975 р. на конференції

(Закінчення на стор. 4-ій)

Й. ТЕРЕЛЯ ЗНОВУ У ПСИХОЛІКАРНІ. — Н. СТРОКАТА — ДАЛЬШЕ В ШПИТАЛІ

Вашінґтон (УІС „Смолоскип"). — Київська група Сприяння Виконанню Гельсінкських Домовлень в Україні подала до відома, що 2 листопада 1976 р. бувший довголітній в'язень Йосип Тереля був задержаний у Вінниці й насильно посаджений до Вінницької психолікарні. З цієї нагоди голова Групи Микола Руденко зробив таку заяву:

„2 листопада був затриманий Йосип Тереля. Він зараз перебуває у Вінницькій обласній психолікарні. Йосип Тереля пробув в ув'язненні 14 років. Йому зараз всього 33 роки. 33 роки людині, а він уже пробув 14 років в ув'язненнях, концтаборах, у психолікарнях. 2-го листопада Йосипа Терелю знову забрали насильно у Вінницьку психолікарню. Він зараз перебуває у дуже тяжких умовах. Там 38 чоловік у палаті. Там дуже погано годують. Годують так, як у в'язниці. На всіх цих 38 чоловік — один рушник. То можна уявити, які це умови жахливі".

Йосип Тереля народився в 1943 р. на Закарпатті. Перше ув'язнення відбув в Україні, будучи молодим хлопцем, звідки і утік. Згодом він був схоплений, а в 1968 р. засуджений знову за „зраду батьківщини" на 10 років ув'язнення з узглядненням попередньо відбутого строку. В 1969 р. Й. Тереля перебував у Мордовських концтаборах, звідки був переведений до Владимирської тюрми. У Владимирі в'язничні лікарі визнали його ментально хворим і він був перевезений до психолікарні-тюрми в Сичівці біля Смоленська, де він перебував аж до часу свого звільнення.

Повідомляючи про затримання Й. Терелі, Микола Руденко теж повідомив, що відомий політичний в'язень, лікар-мікробіолог Ніна Строката-Караванська була оперована в Калузькій лікарні на шлункову виразку. Після операції вона була перевезена до Москви, де в другій половині листопада ще дальше перебувала в лікарні і була під постійним наглядом.

Ніна Строката є членом Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Домовлень в Україні. Після звільнення з ув'язнення в грудні 1975 р. вона перебувала на засланні в містечку Таруса, на південь від Москви, де вона була приписана.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА УНС ПРИДБАЄ В ГРУДНІ 100 ЧЛЕНІВ

Філядельфія (с. г.). — В п'ятницю, 3-го грудня, тут в залі власного Союзового Дому відбулися організаційні наради відділових урядовців і секретарів Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Філядельфійської Округи, під час яких схвалено придбати до 31-го грудня ц. р. 100 нових членів.

Наради відкрив і ними проводив голова Округи Петро Тарнавський, а обов'язки писаря сповняв Іван Данківський. Відкриваючи наради, голова Округи привітав приявних, між ними головного організатора Степа- Гавриша і головного контролера д-ра Івана Скальчука. Інформуючи про загальну працю Окружного Комітету, п. Тарнавський найбільше уваги присвятив організаційним справам. Він інформував про те, що Окружний Комітет дальше має ще високе заборгування в УНСоюзі за закуплений дім для Округи. Щоб здобути фінанси на сплату морґеджу, то Окружний Комітет — за словами П. Тарнавського — повинен виконати призначену річну квоту і тимсамим одержати кількасот долярів на сплату заборгування.

Запрошений до слова головний організатор Степан Гавриш в першу чергу зложив в імені Організаційного Відділу подяку і ґратуляції Управі Округи та всім приявним відділовим урядовцям за організаційні успіхи: за придбання по кінець листопада 329 нових членів. Говорячи про успіхи поодиноких Відділів, С. Гавриш висловив признання для Теодора Дуди, який за короткий час придбав до 163 Відділу 25 членів. Він також висловив подяку для секретарів: інж. Богдана Одежинського — Відд. 216, який вже має придбаних 43 члени, інж. Івана Скіри — Відд. 153 має 27 членів (до тих двох Відділів приєднує членів головний радний Іван Одежинський), Відділ 375 Петро Тарнавський і Іван Данківський — вже придбали 30 членів і секретар 173 Відділу в Вілмінґтоні, Петро Щерба, вже придбав 25 членів. Аналізуючи працю поодиноких Відділів та цілости Округи, головний організатор апелював до приявних, щоб не повторили тієї помилки, яку зробили в грудні 1975 року, що через 18 членів втратили бонус, бо не виконали квоти бодай на 75 відсотків. Він закликав повести так працю, щоб квота була виконана бодай на 75% і також довести до того, щоб в році світлих ювілеїв всі приналежні до Округи Відділи придбали нових членів. В дальшому С. Гавриш говорив про працю цілого УНСоюзу. Він згадав, що будуть

(Закінчення на стор. 3-ій)

Молодь СУМА цієї неділі влаштовує концерт на будову церкви св. Юра

Хор „Жайворонки" Осередку СУМА ім. ген. хор. Т. Чупринки. Знімка була зроблена коли ще хором керував інж. Р. Степаняк. Тепер хор успішно розвивається під дириґентурою проф. Л. Стругацького. Сидить біля інж. Р. Степаняка піаністка Хризанта Зубрицька-Янг.

Джерзі Сіті, Н. Дж. (в. л-ць). — „Здається не може бути більш благородного діла від того, про яке хочемо поінформувати, а саме про добродійний концерт мистецьких одиниць Осередку Спілки Української Молоді Америки ім. ген. хор. Т. Чупринки в Ню Йорку, що його влаштовує молодь з власної ініціятиви на будову нової церкви св. Юра", — заявили представники Комітету будови нового храму, голова адв. Роман Гуглевич та голова і члени Осередку СУМА Корнель Василик, Євгенія Кузьмович, Марія Барна і Олег Генза в часі їхньої зустрічі з редакторами „Свободи" у вівторок, 7-го грудня ц. р., у приміщенні видавництва. Голова Будівельного Комітету адв. Р. Гуглевич при тому поінформував про важливість такої будови для української громади не тільки в Ню Йорку, але також в ЗСА, що Комітет був створений на найширшій громадській базі, доказом чого є заступництво понад 90 представників різних українських установ і організацій в Комітеті та їхня активна участь в збірковій кампанії та інших працях. Також згаданий концерт організує з рамени Комітету його мистецька комісія під керівництвом Е. Камінського, яка розпочала вже працю в напрямі організації чергових мистецьких імпрез для придбання відповідних фондів на будову, які перевищили вже сьогодні 2 мільйони 100 тисяч долярів.

Концерт мистецьких одиниць Осередку СУМА від-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Заповідають Ювілейну Зустріч ОУРДП

Ню Йорк. — Головна Управа Об'єднання Українців Революційно - Демократичних Переконань в ЗСА, інформує, що тут в неділю, 12 грудня ц.р., о год. 3:30 пополудні в приміщеннях Українського Інституту Америки — 2 Схід 79-та вулиця, відбудеться Ювілейна Зустріч ОУРДП з нагоди 30-річчя українського революційно-демократичного руху на еміграції. В програмі зустрічі: панель на тему: „Новий ідейно-політичний рух з-підсовєтської української еміграції з перспективи трьох десятиріч". Участь в панелі беруть: Григорій Костюк, Юрій Лавриненко - Дивнич, Всеволод Голубничий, Павло Маляр, Михайло Воскобійник і Василь Гришко. Після панелю — товариська гутірка.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by section 1103 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Картер і економіка

Джіммі Картер під час виборчої кампанії присвячував дуже багато часу для критикування президента Форда за його економічну програму, закидуючи Президентові, що він „дуже консервативний" у його підході до розв'язування різних проблем. Тепер, коли вже новообраний президент Картер наближається до перебрання влади, він починає поволі „злагіднювати" свої попередні пропозиції щодо поліпшення економічної ситуації і видвигати більш консервативні методи.

Під час виборчої кампанії Картер часто заявляв, що звернеться до Конгресу, щоб надав йому повновласті встановляти урядову контролю над цінами і заробітними платнями та твердив, що введе таку контролю, якщо тільки погіршилася б ситуація на протиінфляційному фронті. Але минулого тижня на пресовій конференції Картер діяметрально змінив своє становище, заявляючи, що не звертатиметься до Конгресу в справі надання йому тих повновластей, бо побоюється, що сам страх, що президент країни має одержати такі повновласті, може довести продуцентів до раптових підвишок в цінах, що випередить фактичне встановлення урядової контролі над цінами їхніх продуктів. Між іншим, під час виборчої кампанії президент Форд покликався на ту саму причину, коли заявляв, що не вимагатиме від Конгресу повновластей контролювати ціни і платні.

Виявляється, що новообраний президент Картер також змінює своє становище щодо зменшення податків як засобу поборювання залишків економічної рецесії. Бувши ще кандидатом на президента, Картер часто повторював, що не вимагатиме зменшення податків. Однак, минулого тижня Берт Ленс, якого Картер наменував на пост директора Бюра Управління і Бюджету, сказав, що з перебранням влади в січні Джіммі Картер правдоподібно запропонує зменшити федеральні податки. Як відомо, зменшення податків — це консервативний підхід до поборювання рецесії, який має на меті запевнити, що громадяни матимуть більше готівки для закупівлі продуктів американських фірм, що повинно заохотити власників фабрик збільшити продукцію і прийняти на роботу більшу кількість людей. А зменшення тих податків, які платять самі фірми, також має на меті довести до тих самих наслідків.

Берт Ленс рівночасно поставив під сумнів твердження Картера з часу виборчої кампанії, що до кінця 1977-го року його уряд зменшить рівень безробіття до 6.5 відсотка всієї робочої сили. Ленс сказав, що з уваги на те, що рівень безробіття в кінці листопада дійшов до 8.1 відсотка, то не можна сподіватися, що до кінця наступного року пощастить виконати обіцянку тепер уже новообраного президента Картера. Під час виборчої кампанії Картер твердив, що найкращим і найшвидшим способом зменшити рівень безробіття — це встановлення програм масових публічних праць. Але тепер Картер вже рідше згадує про цей засіб поборювання безробіття, а його дорадники дещо частіше говорять, що можуть бути встановлені більш консервативні заходи, наприклад, зменшення федеральних податків тощо.

Економічна програма Джіммі Картера сьогодні починає щораз більше нагадувати програму президента Форда.

Проте, менш важливе, хто її здійснюватиме, аби тільки вона принесла таку користь, як її нарід потребує і очікує.

Гра Москви

Західня преса чимраз частіше приносить інформації про пожвавлення активности советської політики на Близькому Сході і поглиблення зацікавлення Москви проблемою Палестини, яку намагатимуться розв'язати Об'єднані Нації на своїй конференції в Женеві може навіть у наступному році, чого дуже домагаються не тільки арабські держави на чолі з Єгиптом і Палестинською Визвольною Організацією, але також багато країн „третього світу" з піддержкою Советського Союзу та інших комуністичних країн, які з пропагандивних мотивів шумно піддержують аспірації палестинських арабів на самостійність. Про зацікавленість цією справою Кремля свідчать розмови генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва з головою ПВО Ясіром Арафатом, директором Лівії полковником Муаммаром ель-Кваддафі та іншими просоветсько наставленими лідерами арабських та африканських держав, які за всяку ціну намагаються переломити спротив поміркованих західніх держав на форумі ОН і змусити генерального секретаря Курта Вальдгайма, який стоїть перед перевибором на це становище, щоб він негайно започаткував вступні переговори в справі Женевської конференції для остаточного полагодження конфліктів на Близькому Сході і вирішення справи Палестини. Советський верховода Леонід Брежнєв, як зрештою і його попередники на цьому становищі, веде подвійну гру: з одного боку запевняє новообраного президента ЗСА Джіммі Картера, що „Советський Союз робитиме все можливе, щоб оминати будь-яких криз із ЗСА" та „не випробовувати сили волі" Картера після перебрання ним влади у Вашінгтоні, а з другого боку дає запевнення Арафатові і Кваддафі, що Кремль повністю піддержує їхню „слушну вимогу" про створення Палестинської держави і відтягнення ізраїльських військових частин з окупованих у війні в 1967 р. арабських територій.

Очевидно, помиляються ті західні політики, які розглядають гру Москви, як своєрідну політичну і моральну допомогу для арабських країн. Комуно-російські імперіялісти нічого нікому не давали задармо. Вистачить згадати ряд конфліктів в минулому і сучасному, щоб прийти до висновку, що Москва ніколи не рахується з інтересами інших держав, якщо ці інтереси не покриваються з її власними агресивними плянами. Комунізм служить тут як ідеологічна база, з якої легше робити випали проти країн вільного світу нібито з метою побудови комунізму в світі. Москва не хоче миру. Коли ж вона про нього говорить, то це тільки тактична гра і грубими нитками шита хитрість та обман, щоб ними — парафразуючи слова Шевченка — приспати світ та окраденим його у вогні збудити.

Брат Джіммі Картера програв вибори на посадника

Плейнс. — Біллі Картер, молодший брат новообраного президента ЗСА Джіммі Картера, у понеділок, 6-го грудня, програв вибори на пост посадника родинного містечка Картерів, здобуваючи тільки 71 голосів, а теперішній посадник А. Л. Блентон здобув 90 голосів. Біллі Картер, який два роки тому також програв до посадника Блентона, заявив, що проти нього, Картера, голосували ті, яким не подобається факт, що він любить пити пиво. Біллі Картер є власником бензинової станції та адміністратором фарми родини Картерів. У містечку Плейнс є тільки 262особи, уповноважені до голосування, а в понеділкових виборах брало участь тільки 161 особа.

Михайло Ільків

ПРОБЛЕМИ В ПЛЯНУВАННІ ЕКОНОМІКИ

В історії господарського побуту зарекордовано чимало господарських реформ, тут варт згадати хоч би давній февдалізм, який замінила доба раннього капіталізму 18-19 ст., пізніше прийшов фінансовий капіталізм, в сучасности — промислове суспільство, основою якого є демократичні принципи.

Колоніяльні імперії сьогодні — це пережиток історії. Частини світу, які вчора були колоніями, сьогодні усамостійнилися і їхні народи є господарями на своїй землі, які рішатимуть, як господарити природними та надприродними багатствами на їх територіях.

Ще тому кільканадцять років ті справи рішалися в королівських замках „люксусових готелях чи клюбах. Сьогодні, завдяки культурному та цивілізаційному поступові, промисловому розвиткові, проблеми в плянуванні економіки на довшу мету прибрали зовсім іншого характеру. Причини для цього такі: державне усамостійнення африканських, американських та азійських народів; хронічна інфляція, зріст цін на господарські та нафтові вироби, безробіття, надмірний зріст населення; плянування продукції узалежнене від обставин, оточення, економічних, політичних та інших соціяльних умовин„ серед яких людина знаходиться.

З інших причин слід підкреслити те, що підприємці мають труднощі передбачити, які будуть видаткування консументів і яких товарів вони потребуватимуть за рік чи за два, — все це є досить складні і ризиковні справи. Подібно виглядають справи з розбудовою підприємств тієї чи іншої бранжі. Отже, економічна стабільність, яку колись вважалося постійною, сьогодні належить вже до минулого. З цього можна зробити висновок, що господарські циклі будуть частіше повторюватися через те, що економіка не має усталеного напрямку. Чекати, поки всі ті справи унормуються, було можливе колись, але не сьогодні. Отже, плянування в народному господарстві на довшу мету втратило своє практичне застосування, а його місце перебрало коротко-термінове. Різниця поміж ними полягає в тому, що великі чи малі підприємства не діють самостійно, і є залежні безпосередньо чи посередньо одні від других.

В промисловому суспільстві господарська автаркійність втратила своє значення, одна країна залежна від другої, чи то під оглядом сирівців„ імпорту чи експорту, та взагалі товарообміну. Тому творяться господарські бльоки, наприклад: европейський спільний ринок (ЕСР), об'єднання продуцентів і експортерів нафти (ОПЕК) та інші. Метою творення таких об'єднань є затіснити комерційну співпрацю між промисловими країнами, які через велику експлуатацію господарських сирівців переходять від достатків до недостатків. За обчисленням геологів запаси нафтової ропи вичерпуються за приблизно 20-30 років; подібно справа мається з природним газом, хромом, алюмінієм та іншими сирівцями.

Зменшення мінеральних дібр змінить майбутнє головно промислових країн, а це в результаті буде мати від'ємний вплив на господарський поступ у світі. Можна передбачувати, що державні капітальні інвестиції збільшуватимуться в плянуванні економіки, подібно, як це є у Франції й Японії. Це є нові проблеми, в яких опиняться промисловці і яких вже довше не можна буде залишити до вирішення вільного ринку. І знову: чим більше державні уряди вмішуватимуться в плянування промисловости, тим менше ініціятиви будуть проявляти приватні власники, — так поступово сучасні господарські системи будуть замінені на мішані, себто більше контрольовані державою.

Політична карта нашого світу так скоро змінюється після ІІ-ої світової війни, що людині годі слідкувати та засвоювати всі ті зміни. Кожна така зміна вносить нові, часто складні економічні проблеми. Тому з господарського боку важним є такі зміни передбачати і до них достосовуватися. Арабські країни маючи великі зиски з продажі нафти під оглядом господарським розвиваються досить скоро. Африканські країни натомість мають великі мінеральні родовища, якими не всі промислові країни можуть похвалитися. До тих мінералів належать: манґан, цинк, плятина, ванадіюм, флюор, нікель, уран, азбест, мідь, золото.

Отже, не можна легковажити того факту, що в майбутньому ці країни більше комерційно хотітимуть співпрацювати та мати більші впливи в економіці інших країн, з якими вони провадять торгівлю та інвестують свої капітали. Отже, маючи гроші, природні ресурси та технічну підготовку західніх демократій, можна сподіватися, що за якийсь час вони свою ціль осягнуть. Який господарський напрям візьмуть західні демократії — не знати, одначе, можна сподіватися, що мішане господарство буде напрямом для азійсько-африканських держав. Їхня ідея є: дохід з міжнародної торгівлі інвестувати в інших промислових країнах і разом з ними устабілізувати новий економічний напрям в світі. Такої їхньої інтенції не можна легковажити, бо це була б помилка.

Всі господарські дані вказують, що сучасне суспільство є в періоді переходу з однієї системи господарювання в другу, хоч це відбувається дуже повільно. Структуральні зміни в економіці можуть привести до великих змін в міжнародних політичних системах. Економічні кризи все спряли змінам. Наприклад ,дипресія в кінці 19 ст. понизила Англію і піднесла Німеччину. В цім випадку можемо ствердити, що дипресія 1973/74 рр. пошкодила Японії та країнам евро-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Юл. Мовчан

„МИ БІДНІ, АЛЕ МИ ВІЛЬНІ Й НЕЗАЛЕЖНІ"

(З подорожніх нотаток по Афганістані)

(2)

Але подібно як в Індії, і тут не видно аж такої біди, як це може декому здаватися. Люди навіть в цих майже безрослинних і безводних гірських умовах якось дають собі раду. На селищах та хуторах люди живуть переважно з вівчарства і тому в Кабулі є пару вулиць, крамниці яких завалені пообвішуваними свіжо-позабиваними з облуплено шкурою тушами овець, кіз та телят. Оскільки тут холодільників майже ніхто не вживає, то забивають лише таку кількість тварин, яких можна продати того самого дня.

Гірша справа щодо гігієни. Мухи сідають на ті туші і ніхто з цього, видно, не робить жодної „історії". Та це ще півбіди. Часто на тротуарах можна бачити торгівців, які на очах багатьох прохожих брудними руками відтискують сир у відрах з брудною сироваткою і тутже відтиснені шматки того сиру продають. Один з таких майстрів від сиру, видно, так був захоплений своєю роботою, що густі краплі поту з його обличчя падали на той сир, хоч для його покупців, здавалося, це було байдужим.

Або ще одна сценка: у центрі міста Кабул протікає невеликий канал. І ось, в той час, коли в одній частині того каналу кількох людей купаються і перуть свою білизну (сполучуючи, так-би мовити, приємне з корисним), в кількаметровій віддалі від них інша група людей спокійно собі миє зуби тією водою, що якимсь чудом назовні виглядає досить чистою...

Можна б побоюватись, що через таку „гігієну" тут багато людей хворіє на різного роду недуги. Ба, ні, головний лікар одного з шпиталів сказав нам, що у зв'язку з різними профілактичними заходами, тепер в Афганістані пошесних недуг майже нема.

Та було б погано, якщо б сюди приїхавши, ви випадково, напр., зламали собі ногу. Відлітаючи, на аеродромі ми здибали одного чоловіка середніх років, який в супроводі своєї дружини шкутильгав на вулиці на одній нозі, бо друга була забандажована і, видно, дуже боліла. Виявилося, що це був советський геолог, який, посковзнувшись з гори, зламав ногу. Три тижні, казав він, промучившись у тутешньому шпиталі без наслідків, він вирішив полетіти до Ташкенту з надією, що там лікарі таки вилікують його ногу.

Ще гірша справа за містом, на провінції. То там, то тут видніються серед пісково-кам'янистого степу темно-брунатного кольору курені (шатра), біля яких або навколо блукають табуни напівголодних овець і кіз. Також там можна бачити одного-двох псів. В тих куренях живуть пастухи разом з своїми дітьми. На наше запитання, чи ті люди також там зимують (а зима тут буває не раз гостра), нам відповіли, що „правдоподібно" вони на зиму переселюються до міста.

Та було б помилково вважати, що те, що в нашому розумінні є „бідним", „примітивним", „негігієнічним" і т.д., те саме є в розумінні пересічного афганістанця. Все на світі відносне. Тому, мабуть, вирішальне значення має не те, що „нормально", в нашому розумінні, людина має або повинна мати, а те, до чого та людина призвичаїлася, що вона любить, з чого вона задоволена і що її робить щасливою. Можна сміливо сказати, що багато людей, які живуть в куренях чи в гірських печерах, почувають себе не менш щасливими (або нещасливими) ніж ті, що вилежуються в модерних, вистелених килимами, апартаментових будинках. Принаймні, той, хто живе в шатрі, не боїться, що хтось прийде і його ограбує, чи навіть заб'є (таких випадків в Афганістані майже не трапляється).

Пригадую таку розмову з одним досить інтеліґентним чоловіком середнього віку в Кабулі, до якого я був звернувся з якимсь запитанням англійською мовою. Він дав знати, що по-англійськи не говорить, але одночасно сказав, що „немножко понимает по-русски"... Розговорилися. Подібно, як і вищезгадуваний юнак, він також підтвердив наявність багатьох недостач, які є в Афганістані, але був наставлений більш оптимістично. „Колись, — сказав він, — було ще гірше. Колись мій батько, аби зв'язати кінці з кінцями, мусів майже кожного літа їхати на заробітки до Ташкенту, коли те місто ще було під царем і тому без великих труднощів можна було переходити кордон. Тепер я вже не мушу їздити десь далеко на заробітки, бо те, що я тут заробляю, більш-менш вистачає мені". Потім, подумавши, він додав:

„Після того, коли після Другої світової війни росіян примусили вийти з сусіднього Ірану, вони розкидали в нас летючки з закликами брати зброю й повалити нашого короля. Вони там писали, що, як тільки ми позбудемося короля, тоді вони, комуністи, за короткий час набудують нам стільки будинків, що вже ніхто не буде жити по куренях. Хоч летючки були написані нашою мовою, але ми добре знали, що то була робота росіян. Але наші люди не послухали їх. Бо ми від їхніх людей, які були вивезені до Сибіру і декому з яких вдалося втікти до Афганістану (під час війни, коли советські війська були відтягнені на війну проти Гітлера, це було легше зробити) добре знали, як там живуть люди. Тому наші люди воліли краще жити в куренях, але на своїй рідній землі, аніж потім бути вивезеними на Сибір і там загинути під чоботом росіян. О, ні, вони нас не обдурять! Бо хоч ми бідні, але, як нація, ми вільні й незалежні, і з цього ми горді й щасливі"...

В. Ґут Кульчицький

ПРО СПАДКОВІСТЬ, ІСТОРІЮ І „ДВІ РУСЬКІ НАРОДНОСТІ"

Недавно Американсько - Скандинавська Фундація з осідком в Ню Йорку розіслала на різні адреси листи із закликом вступати в члени Фундації та передплачувати журнал „Скандинавіян Рівю". Провідний клич заклику звучав: „В часи вікинґів скандинавці давали світові провід... і вони дальше його дають". І зараз іншо пояснення: „Нині їхній провід є у здоровельній опіці, міському плянуванні, збереженні природи, розбудові дитячих світлиць, консервації енерґії й енерґійному погляді на життя".

Про китайський нарід говориться тепер особливо багато у зв'язку з останніми подіями в комуністичному Китаї, які зовсім заскочили т. зв. сінологів. „Для спостерігачів Китаю правда є завжди більш дивна, як вигадка... Все, що стається в китайському політичному житті, завжди видається „ґрандіознішим" і більш драматичним, як найвідважніший аналітик мав би сміливість передбачувати" — писав Мішель Тату в „Ле Монд" за 15 жовтня 1976 року. В загальному пояснюється це тим, що китайський нарід мав свій специфічний шлях розвитку, на тому шляху витворилися специфічні прикмети, які спадково передаються з покоління в покоління, і тому західній людині не легко розуміти його поведінку.

У нас також часто приписується українському народові різного роду притаманні йому риси. І нікому не приходить на думку в усіх отих випадках дошукуватися расизму. А от Серґей Рафальскій характеристику російського народу, яку Солженіцин вклав в уста Леніна, вважає „якщо не відкритим расизмом, то не дуже дискретним кивком у його сторону". („Плями на сонці", „Новоє Русскоє Слово", 30. 11. 1975). Чому? Він же ж сам там же вважає Леніна не чверть, як вважає Солженіцин, а таки повним росіянином, бо „ввесь його побут, всі манери, всі привички, всі мислі, все оточення, починаючи від неохайности в одязі і помешканні — типово російські. І одержимість його російська". Значить, протестує Рафальскій не проте самого приписування расійському народові типових для нього прикмет, але проти якости тих прикмет. І не дивниця. Довкруги ж бо тих прикмет розгорілася тепер досить жвава дискусія.

РОСІЯ — СССР

Питання про відношення передреволюційної Росії до СССР не нове. Тепер же особливо зактуалізували його два моменти: відношення до нього деяких дисидентів і деяких членів найновішої („третьої") російської еміграції і поява на американському книжковому ринку творів, які в особливий спосіб його трактують.

Становище до цього питання більшости старої (1-ої і 2-ої) російської еміграції представив С. Александров у листі до „Нов. Русского Слова" у двох пунктах: 1. „... елементарним для нас поняттям, — писав він там, — є неоднозначність термінів „Росія" — „СССР" і недопустимість їхнього змішування". 2. Ті люди, які „складають відповідальність за злочини комунізму на російський нарід у вузькому етнічному розумінні того терміну" є або „політично неграмотні і безвідповідальні, або стоять на антиросійських позиціях".

Подібне становище заступає і Солженіцин, який у своєму виступі в Інституті Гувера в Каліфорнії сказав американцям: „Один із ваших учених, довголітній керівник одного із російських центрів, написав псевдонаукову книжку про стару Росію, повну помилок, натягнень і можливо свідомих викривлень".

У своїй же постійній колюмні „Лісткі із блокнота" Мих. Коряков пояснює, що справа тут не в псевдонауковості, а в існуванні „в сучасній історичній науці двох ‚шкіл', які заступають протилежні погляди на історію Росії". Історики однієї школи вважають, що большевицька революція відірвала Росію від її минулого, що СССР не є продовженням передреволюційної Росії, та що всі зла заподіяні в СССР „не мають коріння у минулому Росії, а виросли із насіння, засіяного з Европи". Історики другої школи твердять, що советський режим є наступником царизму та що в жовтні 1917 р. змінилася тільки адміністрація. До другої школи тепер приєдналися співробітники збірника „Самосознаніє", виданого в Ню Йорку видавництвом „Хроніка".

У визнавців другої школи є одначе два варіянти думок, якщо йдеться про оте „насіння з Европи" — комунізм. В одних, добрі ідеї комунізму викривилися злими прикметами російського народу; другі ж уважають, що мається тут до діла із співзвучністю характерних прикмет, — що якраз основні комуністичні ідеї знайшли собі пригожий ґрунт серед російського народу.

Останній погляд, напр., заступає Міхаїл Масісон-Аксьонов, один із співробітників„ „Самосознанія". Каже він, що „не тільки насильство будувало нове суспільство", бо за „ідеєю колгоспів" стояло „багатовікове існування общини,... за вірою у всесвітню визвольну місію комунізму — збережена у народній психології розкольницька віра у Москву - Третій Рим, столицю усього православного світу".

РОСІЯ І УКРАЇНА

Проблема відношення між Росією і СССР не нова і для української людини, проте, дискусії, які зараз ведуться в українській пресі, додають їй особливого інтересу. От, напр., течія, яка пропо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Богдан Бойчук

Каруселя віршів Бабая, або — ще день і був би геніяльний

[Видавництво „Сучасність", 1976]

I

Гумор і сатира традиційно займали в українській літературі задні місця. Виняток треба зробити тільки Едвардові Стрісі і, з появою „Каруселі віршів", Богданові Нижанківському-Бабаєві. Бо навіть гумор найбільш популярного Остапа Вишні — незугарний, вайлуватий, часово обмежений і, ніде правди діти, провінційний, — не вичувається в ньому ані інтелекту, ані шліфованости, ані універсальности. У менших гумористів ці від'ємності тільки більші.

Читаючи окремі вірші Бабая у „Лисі Микиті", дуже тяжко було побачити його на повний зріст. Маючи тепер на руках книжку, можна зміряти його питому вагу. Велика обсягом збірка (239 ст.) включає десять розділів. Перший розділ „Ключі для всіх" охоплює філософські роздуми над життям, смертю і долею людини. І вже перший вірш першого розділу дає стилістичну і суттєву перспективу до цілої книжки:

Мій дім — не дім. Він, може, трохи інший.
У ньому просто: темнота і ясність,
і тиша встояна й глибокий крик,
широкий сміх і плач приглухлий,
тонка усмішка — лагода й ґримаса.

Перше, що помітне у цих рядках і характерне цілій збірці — це своєрідна умовність, своєрідний споглядальний релятивізм, коли значення явищ і вартість речей узалежнюються кутом бачення та кутом примруженості ока. І цікаво, що умовність ця не перекреслюється, а радше посилюється поетовим всесприйманням: темноти і ясности, тиші і крику, сміху і плачу. А ключовими поняттями в наведених рядках є *лагода й ґримаса*. Бо і міський (батярський) гумор, і тонка інтелектуальна іронія, і сатира, і ґримаси (стилістичні чи інтелектуальні) — все це пройняте почуттєвістю, елегантною ліричністю, лагодою, що робить вірші Бабая людянішими, гуманнішими (за сатиру Е. Стріхи, наприклад). Не знаю навіть, чи можна Бабая звати гумористом, він радше іроніст, який посміхається з других і з себе, з щоденности і смерти, з молодости і старости (особливо власної) — а загальний сенс усього того трагедійний. Це особливо помітне у вірші „Як звичайно", де, роздумуючи над всякими формами вмирання, поет кінчає:

Буває часом гірше:
В собі назавжди вмерти,
І жити, як звичайно,
І ждати смерти.

Сатира, іронія, гротеск, баляндраси, словокрутки і все інше добро в Бабая вирізняється від подібних жанрів у нашій літературі саме вишуканою формою, стилем. Нижанківський має дуже добре поетичне вухо, його рядки біжать легко, несилувано, мистецьки автентично, навіть коли він грається словами:

Я стрів її, не зупинивши миті,
І мовив я, не мовивши ні слова:
— Хто ви?

Спинилася, не зупинивши миті,
І мовила, не мовивши ні слова:
— Твоя любов, моя любове.

Я озирнувсь, не зупинивши миті,
І мовив я, не мовивши ні слова:
Вернись, любове.

Спинилася, не зупинивши миті,
І мовила, не мовивши ні слова:
— Хто ви?

Як просто і як віртуозно виведена словогра, передаючи минальности і непевности пізнання чи взаємин. Взагалі почуття непевности, нерозуміння реальности, чи навіть сюрреальність пронизують всю творчість Бабая. Він може говорити про доїдання цукерки, знайденої в сні (ст. 18), про жування черствого закальця туги (ст. 36), про вітер язиків (ст. 67), про наплечник самоти (ст. 74), про сторожа, який простудився у гробі (ст. 94), про те, як він мокне в власному вірші про дощ (ст. 158), про те, як дощик загубив калошу (ст. 182), тощо. Все це образи наскрізь модерні, але вживані вони скупо і завжди там і так, щоб викликати гостре і точне враження.

Органічну суміш реальних і нереальних елементів, як і типовий гумор Бабая ілюструє вірш „Втрачена ідилія політичного емігранта — міністра Селепія Бербенички":

Ти гицкавсь радісно у нецьках,
Маланчина рябіла кецька,
Над лавою в страшної Бозі
Порепані чорніли нозі.

Настуня вишивала квітку,
На неї з печі зиркав дідько,
Мамуня штрик! Гачком у зуби,
А він сміявсь, що вже не буде.

Тереня розплітала кіски,
Татуньо їли мухи з миски,
А кіт на припічку мурлика,
Тебе до себе митись кликав.

Ти б ще погицкавсь, кожний знає, —
Та щастя тільки раз буває.

(Продовження буде)

Молодь СУМА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Під час відвідин у „Свободі". Сидять (зліва): Євгенія Кузьмович, ред. Ігор Длябога, ред. Зенон Снилик, голова Комітету будови церкви св. Юра адв. Роман Гуглевич, Марійка Барна, Олег Ґенза, Христина Грицковян, ред. Володимир Левенець і голова Осередку СУМА Корнель Василик.

будеться вже цієї неділі, 12-го грудня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі Фешен Інституту (225 Вест 24-та вулиця) і в ньому візьмуть участь: великий дівочий хор „Жайворонки" під диригентурою проф. Лева Стругацького і акомпаньяментом Хризантини Зубрицької-Янг; танцювальний ансамбль „Верховинці" під мистецьким керівництвом хореографа Олега Ґензи, який працює вже з Ансамблем 25 років; танцювальний гурток юних сумівців (їх також називають „молоді верховинці") під керівництвом пані Дарії Ґензи; Аскольд Лозинський з рецитацією твору В. Стефаника „Сини" і о. д-р В. Гавліч, ЧСВВ, парох церкви св. Юра, із закінчним словом. В програмі будуть виведені „Обжинки", в постановці Дарії Ґензи і в музичному оформленні маестра В. Гентіша при співучасти пань: О. Гентіш, О. Пастернак, С. Раковської, І. Клим, О. Гасцької, М. Данилюк та танцювального ансамблю „Верховинці". Цілістю програми керуватимуть Єлисавета Сидор-Чарторийська і Аскольд Лозинський; супровідний текст програми написав ред. Леонід Полтава строї в заряді пань Д. Ґензи і О. Сохан; характеризація — Бриґіта Заяць. Ввесь прибуток призначений, як вже сказано, на будову нового храму св. Юра. Квитки вступу номеровані і їх можна набувати в українських крамницях АРКА, ЕКО і СУРМА в Ню Йорку.

Дещо про працю Осередку СУМА і пов'язаність сумівської молоді з парохією св. Юра і українською громадою, розказав голова Осередку Корнель Василик: Мистецькі одиниці Осередку СУМА, які є справжньою гордістю цілої української громади великого Ню Йорку і які вже неодноразово виступали на українських імпрезах, як також перед американською і міжнародною публікою, знаходячи все прихильні оцінки і признання фахівців — напевно принесуть багато радости і мистецької насолоди учасникам концерту та почуття гордости за ту українську молодь, яка, немаючи ані відповідних заль, ані належних фінансових засобів, старається йти проти денаціоналізаційних хвиль, які все більше й сильніше вдаряють у наш національний корабель. „Ми любимо пісню, танок, музику, — заявила одна із старших хористок, — бо це ще більше увиразнює нашу ідентичність, нашу українську окремішність за яку ми гордимося".

Концерт 12-го грудня — говорив п. Василик, — це особливий концерт і учасники мистецьких одиниць, як також їхні керівники знають, що вони є частиною великої нюйоркської громади, яка розпочала велике діло — будує свій величний Божий храм, до здвигнення якого вони повинні причинитися. Тому у них тепер особливо багато ініціятиви, багато проб, багато праці до підготови концерту. Але вони потребують і очікують належної підтримки і допомоги старшого громадянства, яке, треба сподіватися, візьме масово участь у їхньому добродійному концерті. Частина української молоді відходить від звичаїв і традицій свого народу, розпливається у чужому морі. Пісня, танок, музика і культура взагалі є спроможні протидіяти тим неґативним процесам, тому нам слід піддержувати всяко культурні і мистецькі одиниці молоді та сприяти їхньому зростові, бо управи молодечих організацій цього самі не спроможні зробити без огляду на те, які сильні вони не були б. Можна це однак досягнути з піддержкою громади — говорив голова Осередку СУМА, висловлюючи надію, що великий концерт мистецьких одиниць СУМА цієї неділі, 12-го грудня, буде всеукраїнським успіхом.

ВШАНУВАЛИ ІВАНА ФРАНКА

Пассейк, Н. Дж. — Українська Централя при співучасті молодечих організацій та під протекторатом Відділу УККА влаштовує тут в у великій залі Централі — в неділю, 12-го грудня ц. р. 240 Говп евеню Академію для відзначення 120-ої річниці з дня народження і 60-річниці з дня смерти Івана Франка. Святочну доповідь виголосить д-р М. Вацик, а в мистецькій частині візьме участь молодь СУМА і Пласту, Оксана Борбич - Кордуба, фортепіянове сольо, і чоловічий хор „Гомін" під диригентурою О. Кібали.

Членська кампанія УНСоюзу в листопаді

До Головної Канцелярії УНСоюзу наспіло до кінця листопада 1976 р. 288 аплікацій нових членів, що їх прислали такі секретарі та організатори:

По 4 і більше аплікацій надіслали:

Ю. Цегельський (368) — 16, Ірена Фуґа (321) — 12, Р. Татарський (94) — 12. М. Ольшанський (51) — 10, П. Тарнавський (375) — 10, Б. Зорич (432) — 10, І. Ярчак (113) — 7, І. Пригода (200) — 7, М. Кіґічак (240) — 7, В. Кобіто (121) — 6, Софія Оріховська (340) — 5, Ф. Петрик (362) — 5, Й. Ярема (372) — 5, М. Турко (63) — 4, Анна Ремік (238) — 4, П. Сильчак (257) — 4, П. Дутко (277) — 4, Олександра Яворська (344) — 4, Б. Футей (358) — 4, Р. Припхан (399) — 4, Олександра Дольницька (434) — 4.

По 3 аплікації надіслали:

М. Хоманчук (5), М. Савків (57), І. Петрунцьо (78), М. Сорока (136), І. Гуцайлюк (147), Т. Дуда (163), Т. Бутрей (164), П. Щерба (173), В. Колодій (191), В. Палідвор (204), С. Матляґа (209), Т. Кубарич (217), М. Мартиненко (245), В. Василенко (277), Катерина Гордон (347), М. Семків (379).

По 2 аплікації надіслали:

В. Лучкань (12), Л. Блонарович (34), В. Сиваник (43), Людмила Кичун (50), Б. Верещинський (75), М. Литвин (84), В. Квас (88), І. Драбик (124), Марія Пелехата (165), А. Слюсарчук (174), Л. Гардінк (206), Б. Дейчаківський (233), М. Скерпон (236), Катерина Лукач (282), І. Хома (293), І. Малко (320), Дарія Оріховська (353), І. Гаврилюк (360), І. Телюк (414), М. Шпурко (461).

По одній аплікації надіслало 56 секретарів і організаторів. Разом Головна Канцелярія УНСоюзу одержала в листопаді 1976 р. 288 аплікацій нових членів.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКА ОКРУГА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

введені нові кляси забезпечення, над чим працює керівник Рекордового Відділу, головний секретар Володимир Сохан. Говорячи про фінансові справи, інформував, що члени вплатили на Боргові Зобов'язання понад 2,500,000 долярів. Поверхи в Українській Будівлі всі винайняті, а майно Союзу перейшло 41,000,000 дол. Свою доповідь С. Гавриш закінчив апелем до зібраних, щоб до кінця грудня Філядельфійська Округа придбала 100 нових членів. Він пригадав, що були роки, коли в грудні Філядельфійська Округа приєднувала по 150 і більше членів.

Головний контролер д-р Іван Скальчук піддержав заклик головного організатора щодо приєднання 100 нових членів з доповненням, щоб приявні секретарі визначили скільки кожний з них придбає нових членів в грудні.

Секретар 153 Відділу інж. Іван Скіра зголосив, що його Відділ придбає 15 членів, секретар 397 Відділу інж. Михайло Нич і секретар 430 Відділу Іван Кнігницький зобов'язався придбати по 10 членів й інші секретарі зголосили, що придбають відповідну кількість членів. Після обговорення ряду інших важливих справ в запитах і в дискусії, голова закрив наради подякою всім за участь та закликом до виконання наміченого пляну.

НОВІ КАРТИНИ ЛЮБОСЛАВА ГУЦАЛЮКА

Ню Йорк. — В Українському Інституті Америки при 2 хід 79-та вулиця відбувається постійна виставка нових картин Любослава Гуцалюка, яку можна оглядати кожного дня, крім понеділків, до 28-го грудня від год. 2 - 6 вечора. В суботу, 11-го грудня, відбудеться її офіційне відкриття.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. д-ра Юрія Ренера
на „Церкву в Потребі" зложили:

Володимир і Розалія Бойчук	$30.00
Володимир і Мирослава Савчак	10.00

В глибокому смутку ділимося із Ріднею, Друзями і Громадянством тут і на Україні, що в неділю, 5-го грудня 1976 року відійшла у вічність на 84-му році життя,
наша Найдорожча МАМА, СЕСТРА і ТЕТА
бл. п.
СТЕФАНІЯ із ЛОПАТИНСЬКИХ ОЗАРКІВ
вдова по інж. АНДРІЄВІ, довголітня учителька і директорка шкіл на Україні.
ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю, 10-го грудня 1976 р. о год. 8-ій вечора у похоронному заведенні Brennan, 858 N. 22nd Street, Philadelphia, Pa.
ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, 11-го грудня 1976 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до катедральної церкви Непорочного Зачаття ПДМ, 816 N. Franklin, а звідсіль на звинтар на Факс Чейс.
Горем прибиті:
ХРИСТИНА і МАРТА — доньки
НАТАЛІЯ ЛОПАТИНСЬКА — сестра
МИРОСЯ ПАЛЕВИЧ з мужем ЮРІЄМ і доньками БОГДАНОЮ і ІРЦЕЮ
о. РОМАН ЛОПАТИНСЬКИЙ з дружиною ІРЕНОЮ і дітьми та внуками на Україні
ВОЛОДИМИР, ЄВГЕН і АНДРІЙ — брати з Родинами

БАТЬКИ! Зв'яжіть запологу ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого ґена!

Видано брошуру про психіятричне переслідування в СССР

Ню Йорк. — Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів інформує, що у видавництві Комітету появилася нова англомовна брошура п. н. „Психіятричне знущання в СССР; Совєтські дисиденти у психіятричних тюрмах." На зміст брошури складаються: свідчення колишніх політичних в'язнів: Леоніда Плюща, Петра Григоренка та Геннадія Шиманова про їхнє перебування в „психушках", уривки з есею Семена Глузмана і Владіміра Буковського, „Психіятричний підручник для інакшедумаючих в СССР", стаття про совєтські психіятричні спеціялярні, біографії політичних в'язнів Миколи Плахотнюка, Анатолія Лупиноса та Вячеслава Ігрюнова, список понад 60 політичних в'язнів, які є ув'язнені в психіятричних тюрмах, коротка англомовна бібліографія про психіятричне переслідування інакшедумаючих та список комітетів, які обсроняють українських та інших політв'язнів в СССР.

Комітет Оборони Совєтських В'язнів видав цю нову брошуру з метою посилити заходи професійних товариств на оборону українських та інших політичних в'язнів.

Брошура має 32 стор. та коштує 75 центів. Її можна замовити у:

Committee for the Defense of Soviet Political Prisoners, PO Box 142, New York, N. Y. 10003.

Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів також повідомляє, що заходами торонтського відділу Комітету вийшов короткий памфлет про українського політв'язня М. Плахотнюка. Ціна памфлету: 25 центів (включно з коштом пересилки).

ПРО СПАДКОВІСТЬ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

нус українцям боротися зараз тільки за людські права, за реалізацію забезпечених конституціями СССР і УССР прав; як вона для себе розв'яже оте питання „спадковости", питання „наслідства" між Росією і СССР?

Та більш важливими є інші питання. От, скажімо, чи не доцільно у нинішній ситуації нам і перед собою і перед чужинцями ведвигати засадничі відомості „двох руських народностей"? Чи не доцільно відсепаруватися ясно і без жадних „але" від „общин" і від месіяністичних тенденцій російського народу? Чи не є тепер час наголошувати те, що колись чужинці говорили про наших предків? От хоч би Мавриків: „Своїх рабів вони не задержують в неволі назавжди, як інші народи, але визначають їм певний час служби і потім дають вибирати — чи схочуть вернутися на батьківщину з певною нагородою, чи зістатися у них вже як вільні земляки". (М. Грушевський, „Історія України - Руси", т. I, ст. 311). „Він підносить їх своболодюбність, — відмічує там же М. Грушевський, а дещо дальше від себе додає: ... звичаєве руське право не визначалося суворістю, не знало лютих кар на тілі...". (ст. 314).

Тим часом нині нам сугерують людям, що нашу молодь краще не вчити історії, а „покласти натиск на студії сучасної України, тієї від Шевченка, тієї — від народин української нації", бож „нині нації формують держави, незалежно від того, коли прийшло у них національне самоусвідомлення".

А як же ж вони без знання історії зможуть відповісти на питання Шевченка: „Хто ми, чиї сини, яких батьків?" і чи це мудро ховати перед нашою молоддю таку світлу нашу минувшину, яку навіть чужинці хвалять? Та й чи не будуючою була б для нашої молоді спроможність виводити такі прикмети нашого народу, як гуманність, свободолюбість, толерантність, почерез багато століть від сивої давнини до нинішніх днів? Спроможність протиставити лінії Грозних, Петрів Великих, Ленінних, — лінію Володимирів, Ярославів Мудрих, Дмитрів Вишневецьких, Хмельницьких, Грушевських?

ПРОБЛЕМИ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

пейського спільного ринку.

З цього можна зробити висновок, що політична карта світу в кінці цього століття може бути зовсім інша. Господарське відродження в майбутньому напевно буде на зовсім інших основах, як було дотепер. Після ІІ-ої світової війни базою господарського поступу були: електроніка, летунство, атомова енергія, подорож людини на Місяць, та напевно різні секретні мілітарні винаходи. Отже, проблеми в пляннуванні економіки вимагають фундаментальних змін, нових винаходів, структуральних змін достосованих до сучасності, щоби надати економічі нового напрямку.

Бенкет українських абсольвентів у Детройті

Перший ряд (зліва): пані Емілія Остапчук, пані професор Розалія Капустій, д-р Маруся Бек. Другий ряд: диригент Кирило Цепенда, д-р М. Куропась, д-р Олекса Лист.

Цьогорічний баль-бенкет, з черги 37-й, українських абсольвентів Детройт-Віндзор, який відбувся у суботу, 23-го жовтня ц.р., у модерним приміщенні Фер Лейн Менор у Дірборні, при вщерть виповненій залі, був надзвичайно успішним під кожним оглядом. Бенкет започатковано і закрито молитвою, яку провів о. Вейн Ручгі. Крім гарної програми прикрасою цілого бенкету була безперечно участь визначних, широковідомих і заслужених суспільно-політичних діячів, а це: д-ра М. Куропася, асистента Президента Америки в етнічних справах, а якого вибрано Українцем Року на цьому ж бенкеті і Емілії Остапчук з Ванкуверу, Канада, яка одержала Орден Канади за її заслуги для етнічних груп і українського вокального мистецтва, видаючи своїм коштом шість грамофонних платівок відомого баритона Михайла Мінського при співучасті віденської і німецької симфонічної оркестри, вважаючи, що пропаґанда чистого вокального українського мистецтва під цю пору дуже потрібна.

Вищезгадані гості виголосили патріотичні промови в українській мові, що всі присутні прийняли бурхливими оплесками. До того, голова Комітету Святкувань 200-річчя Незалежности Америки і 100-річчя українського поселення в Америці, д-р Маруся Бек, здала широкий звіт з діяльности цього Комітету з питомою їй переконливістю, при цьому підкресливши позитивні і неґативні сторінки у проведенні цих святкувань. Д-р Олекса Лист з Віндзору був майстром церемонії. Цілою програмою вечора він провадив речево і приємно. Гостей привітала голова Т-ва Абсольвентів, проф. Розалія Капустій, а д-р Ігор Стебельський передав 12-ом заслуженим українським студентам, стодолярові стипендії. Д-р Мирон Капустій вручив д-рові Миронові Куропасеві Грамоту Українця Року, при довготривалих оплесках присутніх і постанням з місць на знак великої пошани до відзначеного Українця Року. Емілію Остапчук, присутні теж прийняли дуже тепло, за що зворушившись, вона щиро дякувала під гучні оплески.

Оркестра і виступи вокального тріо „Соняшники" забавляли гостей до години 1-ої ночі. Можна сміло погратулювати всім Абсольвентам і їхній Управі за один з найкращих, якщо не найкращий баль-бенкет у цьому році і побажати їм ще більших успіхів у плеканні гарних і виховних традицій!

Кирило Цепенда

ПРОДОВЖЕНО ВИСТАВКУ В. БАЧИНСЬКОГО

Ню Йорк. — Об'єднання Мистців Українців в Америці інформує, що виставка картин Володимира Бачинського, яка відбувається в галерії ОМУА при 136 2-га евеню, продовжена до неділі, 19-го грудня включно. Виставка відкрита в суботи і неділі від 1 до 8 вечора.

Св. п. Марія Антонович

У понеділок, 22-го листопада ц.р. померла св.п. Марія Охримович-Антонович, осиротивши мужа проф. Адама та сина адв. Бориса, стейтового асамблімена, та ближчу і дальшу родину.

Вона народилась 1-го грудня 1911 р. у родині о. Богдана і Анни Охримовичів у селі Корчині стрийського повіту. Гімназію закінчила в Стрию. Там була активною пластункою. У 7-ій клясі сповняла обов'язки курінної. Студіювала у Кракові на Яґайлонському університеті в роках 1930-1933. Закінчила свою маґістерську працю іспитом з психології, отримавши ступінь маґра фізичного виховання 12-го грудня 1934 року. По дворічній практиці склала педагогічні іспити.

Учительську практику св. п. Марія Антонович відбула в приватній коедукаційній гімназії Рідної Школи у Самборі та в приватній коедукаційній купецькій гімназії Рідної Школи у Львові, де вчила до 1939 р. Там також вчила гімнастику в кравецькій школі „Труд".

У Львові вона була арештована за приналежність до ОУН і сиділа у в'язниці на „Бриґідках" — наодиниці. Під час бомбардування в'язниці німцями, їй вдалося втекти разом з іншими в'язнями. Вскоротці мусіла втікати перед большевиками на Захід, де працювала якийсь час у Кракові та Берліні. В 1940 році переїхала до Холма. Там продовжувала свою учительську працю у гімназії.

В січні 1941 р. вона одружилася з Адамом Антоновичем. З Холма вони переселися на працю до Кракова, де народився перший син, який помер на шостому тижні життя. З Кракова, переїхали до Львова. Тут прийшов на світ другий син Борис.

Останньо, М. Антонович коротко учителювала в Карльсфельдській таборовій гімназії біля Мюнхену перед виїздом до Чікаґо.

З причини браку здоров'я М. Антонович працювала тільки вдома. При цьому, безкорисно вела адміністрацію тижневика „Українське Життя" у перших трьох роках його існування при Український Учительській Громаді; провадила також зовсім безкорисно напротязі 11 літ секретарство українознавчої школи Т-ва Української Учительської Громади, та 15 літ адмініструвала ілюстрованим журналом „Екран".

В останньому році важка недуга серця прикувала св. п. Марію Антонович до ліжка, спричинивши її смерть.

АНГЛІЙСЬКІ ПСИХІЯТРИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лікарів і психіятрів в шпиталі Університет-Коледж у Лондоні. Вона є Брітійською Секцією Ініціятивного Комітету міжнародної організації з аналогічною назвою, яка оформилася літом того ж року у Швайцарії. Організація ця постала, коли цілий ряд лікарів і психіятрів з різних країн світу зуміли зібрати багато доказового матеріялу про зловживання психіятрією в СССР. Допоміжними у цьому були живі свідки — жертви зловживань психіятрією в СССР — В. Файнберґ, Марина Файнберґ, Л. Плющ, Наталя Горбаневська і багато інших.

В Букарешті закінчились наради Варшавського Пакту

Букарешт, Румунія. — Пресові агенції інформують, що конференція держав Варшавського Пакту, яка цим разом відбувалася в столиці Румунії Букарешті і в якій взяв особисто участь генеральний секретар ЦК КПСС Леонід Брежнєв, закінчилася в кінці минулого тижня винесенням відповідних постанов, між ними резолюції, яка закликає країни Европи, зокрема ті, які підписали Гельсінкську Декларацію, як також уряди ЗСА і Канади, підписати нову умову, яка зобов'язувала б їх не вживати першими атомової зброї у випадку воєнного конфлікту. Таку домовленість повинні підписати також країни Північно-Атлантійського Оборонного Пакту (КАСО). На останній сесії нарад було покликано до життя окремий комітет і секретаріят, у якому радитимуть міністри закордонних справ Варшавського Пакту, та завданням якого буде дбати про справне функціонування політичної співпраці між державами-учасниками. Згідно з румунськими інформаціями, комітет створено з метою зменшити поняття вій ськовости Пакту і надати йому політичного характеру.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ГРУДНЯ 1976 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд., о год. 1-ій по пол. в укр. кат. школі при Санфорд і Айві вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — В. Боярський, предс., Т. Клебан, кас., Ю. Демчук, фін. секр.

СЕРЕДА, 15-го ГРУДНЯ 1976 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Поступовий Клюб 70-ий Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні УНДому при Окленд і Фліт вул. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — І. Патуляк, предс., М. Шереметa, секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1976 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Загальні річні збори Б-ва св. І. Хрестителя — 292 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі. В програмі: звіти, вибір нової Управи, різні справи. — Т. Тимочко, гол., П. Федик, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 19-го ГРУДНЯ 1976 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні загальні збори Б-ва св. о. Николая 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в залі УНДому при 4655 Мартін вул. із звичайним порядком нарад. До участи у зборах запрошую всіх наших членів. — В. Папіж, гол., Я. Вазнюк, секр.

СУБОТА, 1-го СІЧНЯ 1977 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні загальні збори Б-ва св. Василія Вел., 364 Відд. о год. 1:30 по пол. в церковній залі Пресв. Діви Марії. На порядку: звіти за цілий рік. Збори закінчаться перекуском. — Оля Вик, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 7668 — Тарзан плянує

Куди мені йти з цією наповненою самоцвітами скринькою?

Знаю загальний напрям звідкіля приїхав цей танк... Прикрашений дорогоцінним камінням герб правдоподібно вкаже, до котрого з багатих султанів вона належала...

Йти в північному напрямі без води та одежі — це було б самогубством...

Але ж я маю харчі, воду й одежу... а може теж і засіб транспортації!!